

KAMBREŠKO: Kuhinja z ognjiščem pri Lukčevih - kulturni spomenik lokalnega pomena

Včasih še zadiši iz kuhinje

Na levem bregu mejne reke Idrija leži gričevnat svet, ki ga nekateri imenujejo Kambreško in Liško, redkeje Srensko, pogosto Kanalski Kolovrat ali Kambreško pogorje. Na tem območju prevladuje poselitev po slikovitih gručastih zaselkih, ki so Avško, Brdo, Bevčarji, Humarji, Kosi, Močila, Pušno, Peršeti, Srednje in Rog. Središče je naselje Kambreško, kjer v vaškem jedru stoji Lukčeva hiša s pripadajočo ohišnico.

Lukčeva hiša je bila v primerjavi z današnjim stanjem prvotno zgrajena v nekoliko drugačnih gabaritih, kar dokazuje Franciscejski kataster iz začetka 19. stoletja. V obnovi po prvi svetovni vojni leta 1922 je bila hiša temeljito obnovljena. Nastala je nadstropna stavba razvejanega tlorisa, ki jo pokriva korčna večkapna streha. Lukčevo hišo členijo v oseh raz-

porejene okenske odprtine. Nekdaj je po celotni dolžini glavno pročelje hiše krasil tudi gank. Na vhodni fasadi stavbe raste še častitljivo stara vinska trta katanja.

V Lukčevi hiši je bila do sredine 20. stoletja trgovina, od petdesetih do sedemdesetih let 20. stoletja gostilna. Leta 1921 je postala dom zavednega slovenskega učitelja Radivoja Pavšiča s Kontovela, ki je poučeval

Zanimiva je stara kuhinja z visokim ognjiščem, ki je dostopno iz treh strani in ima napo za odvajanje dima skozi mogočen dimnik. Ognjišče obdaja lesena klop. Foto: Damijan Simčič

Na vhodni fasadi stavbe raste častitljivo stara vinska trta katanja. Foto: Andrejka Ščukovič

v kambreški ljudski šoli. Od leta 2000 je v Lukčevi hiši kuhinja z ognjiščem razglašena za kulturni spomenik lokalnega pomena.

V Lukčevi hiši si lahko ogledamo vežo s kamnitim tlakom ter hišnim inventarjem oziroma predmete iz bližnje okolice. V nadaljevanju veže je stara kuhinja z visokim ognjiščem, ki je dostopno iz treh strani in

ima napo za odvajanje dima skozi mogočen dimnik. Ognjišče obdaja tudi lesena klop. V kuhinji stoji še samostojno stojča krušna peč. Danes ognjišče ne služi več prvotnemu namenu, pripravi hrane in za ogrevanje prostora. Lasnica hiše ognjišče kdaj pa kdaj še zakuri in tudi pripravi hrano, da občutimo toplino živega ognja in ognjiščno kuho.

V nadstropju Lukčeve hiše je na ogled še knjižnica, zbirka vsakdanjih predmetov in opreme, šolskih potrebščin, dokumentov, pisem, zapisov in fotografij, ki so zaznamovali 19. in 20. stoletje na območju Krajevne skupnosti Kambreškega, ter zbirka predmetov iz prve svetovne vojne s hriba Globoščak.

ANDREJKA ŠČUKOVIČ